

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.9.2011
COM(2011) 567 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

**Sprijinirea creșterii și a ocupării forței de muncă – un proiect pentru modernizarea
sistemelor de învățământ superior din Europa**

{SEC(2011) 1063 final}

1. INTRODUCERE

Strategia Europa 2020, inițiativele sale emblematică și noile orientări integrate au plasat cunoașterea în centrul eforturilor Uniunii de a atinge o **creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii**; propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multianual 2014-2020 sprijină această strategie printr-o creștere semnificativă a bugetului alocat investițiilor în educație, cercetare și inovație. Acest lucru se datorează faptului că educația și, în special, învățământul superior și legăturile acesteia cu cercetarea și inovarea, joacă un rol fundamental în progresul indivizilor și al societății, precum și în formarea de capital uman cu înaltă calificare și de cetățeni participativi de care Europa are nevoie în vederea creării de locuri de muncă, creșterii economice și prosperității. Instituțiile de învățământ superior¹ sunt, prin urmare, parteneri cruciali în realizarea strategiei Uniunii Europene de a stimula și de a menține creșterea economică.

În pofida unui context dificil pentru ocuparea forței de muncă ca urmare a crizei economice, învățământul superior reprezintă o alegere corectă². Cu toate acestea, **potențialul instituțiilor de învățământ superior din Europa de a-și îndeplini rolul în societate și de a contribui la prosperitatea Europei rămâne neexploatat**; Europa nu mai este cea care stabilește ritmul în cursa mondială pentru cunoaștere și talent, în timp ce investițiile economiilor emergente în învățământul superior se află în creștere rapidă³. În timp ce, 35% din totalul locurilor de muncă din UE vor necesita calificări de nivel înalt, până în 2020⁴, **în prezent, doar 26% din forța de muncă deține o calificare obținută în învățământul superior**. UE este încă în urmă în ceea ce privește proporția de cercetători în forța de muncă totală: 6%, în comparație cu 9% în SUA și 11% în Japonia⁵. Economia bazată pe cunoaștere necesită persoane care dețin combinația optimă de competențe: competențe transversale, competențe informatice pentru era digitală, creativitate și flexibilitate, precum și o înțelegere temeinică a domeniului ales (de exemplu, științe, tehnologie, inginerie și matematică). Dar angajatorii publici și privați, inclusiv în sectoarele cu utilizare intensivă a cercetării, raportează din ce în ce mai multe dezechilibre și dificultăți în a găsi persoanele adecvate pentru necesitățile lor în continuă schimbare.

În același timp, instituțiile de învățământ superior încearcă de prea multe ori să concureze în prea multe domenii, deși relativ puține au capacitatea de a excela în ansamblul domeniilor. Prin urmare, prea puține instituții europene de învățământ superior sunt recunoscute în actualele clasamente universitare mondiale axate pe cercetare. De exemplu, doar aproximativ 200 din cele 4 000 de instituții de învățământ superior din Europa fac parte din primele 500 și doar 3 sunt incluse în primele 20, în conformitate cu ultimul clasament mondial al universităților. Și nu au existat ameliorări reale în ultimii ani. Nu există un model unic de excelență: **Europa are nevoie**

---

¹ Acest termen este utilizat pentru a include toate instituțiile de învățământ superior, printre care universitățile, universitățile de științe aplicate, institutele de tehnologie, „grandes écoles”, școlile de afaceri, școlile de inginerie, IUT, colegii de învățământ superior, școli profesionale, școli politehnici, academii, etc. Acesta trebuie să ia în considerare diversitatea lingvistică și tradițiile și practicile naționale.

² A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 2

³ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 7.2

⁴ A se vedea COM(2010) 682 final.

⁵ Studiu MORE privind modelele de mobilitate și parcursul profesional al cercetătorilor din UE (CE, 2010)

de o mare diversitate a instituțiilor de învățământ superior și fiecare trebuie să aibă drept scop atingerea excelenței în conformitate cu misiunea și prioritățile sale strategice. O mai mare transparență în informarea privind profilul specific și performanțele individuale ale fiecărei instituții va facilita, în cazul factorilor de decizie politică, elaborarea strategiilor eficiente pentru învățământul superior, iar în cazul instituțiilor, avantajele acestora vor fi mai bine valorificate.

Responsabilitatea principală pentru realizarea reformelor în învățământul superior revine statelor membre și instituțiilor de învățământ. Cu toate acestea, procesul de la Bologna, agenda UE pentru modernizarea universităților⁶ și crearea spațiului european de cercetare indică faptul că provocările și răspunsurile politice transcend frontierele naționale. Pentru a maximiza contribuția sistemelor europene de învățământ superior la o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, **sunt necesare reforme în domenii cheie:** creșterea numărului de absolvenți de învățământ superior la toate nivelurile; sporirea **calității și relevanței** dezvoltării capitalului uman în învățământul superior; crearea mecanismelor **eficace de guvernare și finanțare** în sprijinul excelenței; și **consolidarea triumghiului cunoașterii** între educație, cercetare și întreprinderi. În plus, mobilitatea internațională a studenților, cercetătorilor și personalului, precum și sporirea **internaționalizării învățământului superior**, au un impact puternic asupra calității și afectează fiecare dintre aceste domenii cheie.

Secțiunea 2 din prezenta comunicare identifică **aspectele strategice esențiale pentru statele membre și instituțiile de învățământ superior** care doresc să-și maximizeze contribuția la creșterea economică a Europei și a ocupării forței de muncă. **Măsurile specifice pe care UE le va adopta**, aducând valoarea sa adăugată în sprijinul eforturilor de modernizare ale autorităților publice și instituțiilor sunt prezentate în secțiunea 3. Documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezenta comunicare examinează datele analitice care vor sta la baza acestor probleme și măsuri strategice.

2. ASPECTE IMPORTANTE PENTRU STATELE MEMBRE ȘI PENTRU INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

2.1. Creșterea nivelului de educație pentru a forma absolvenții și cercetătorii de care Europa are nevoie

Obiectivul principal al strategiei Europa 2020 prevede că, **până în 2020, 40% dintre tineri ar trebui să absolva o instituție de învățământ superior sau studii echivalente**⁷. Nivelurile de educație au crescut semnificativ în mare parte din Europa în cursul ultimului deceniu, însă acestea rămân în mare măsură insuficiente în ceea ce privește satisfacerea creșterii prevăzute a locurilor de muncă care să implice cunoștințe solide, consolidarea capacității Europei de a obține beneficii din globalizare și menținerea modelului social european. Creșterea numărului de absolvenți de învățământ superior trebuie să constituie, de asemenea, un catalizator pentru schimbarea sistemică, îmbunătățirea calității și elaborarea noilor modalități de a oferi educație. În

---

⁶ COM(2006) 208 final.

⁷ Până în 2020, 40% din populația în vârstă de 30-40 de ani din Uniunea Europeană trebuie să fi absolvit învățământul superior sau echivalent

plus, în timp ce impactul îmbătrânirii demografice variază de la un stat membru⁸ la altul, grupul de tineri care termină școala din care învățământul superior recrutează în mod tradițional este în scădere.

Prin urmare, Europa trebuie să **atrage o secțiune transversală mai largă a societății în învățământul superior**, în special categoriile dezavantajate și vulnerabile, și să aloce resurse pentru a face față acestei provocări; în mai multe state membre, reducerea ratei abandonului școlar în învățământul superior este, de asemenea, esențială. Această creștere a aspirațiilor și realizărilor nu poate fi soluționată doar la nivel universitar: succesul depinde, de asemenea, de **politicile de îmbunătățire a rezultatelor educaționale anterioare și de reducere a abandonului școlar**, în conformitate cu obiectivul strategiei Europa 2020⁹ și recenta recomandare a Consiliului în materie de abandon școlar timpuriu¹⁰.

De asemenea, **Europa are nevoie de un număr mai mare de cercetători**, pentru a pregăti terenul pentru industriile de mâine. Pentru a face ca economiile noastre să utilizeze cercetarea în mod intensiv, atingând obiectivul de a investi 3% din PIB în cercetare, se estimează că Uniunea va avea nevoie de un milion de noi locuri de muncă¹¹ în domeniul cercetării, în principal în sectorul privat. Pe lângă îmbunătățirea condițiilor de investiție ale industriei în cercetare și inovare, acest lucru necesită mai mulți candidați la doctorat, dotarea forței de muncă existente cu competențe de cercetare și o mai bună informare cu privire la oportunități, astfel încât parcursul profesional în afara mediului academic să devină o perspectivă de carieră reală pentru cercetătorii debutanți. Combaterea stereotipurilor și eliminarea obstacolelor cu care se confruntă femeile în continuare în ceea ce privește atingerea celor mai înalte niveluri în învățământul postuniversitar și cercetare – în special în anumite discipline și în posturi de conducere – pot proporționa talente nedescoperite.

Aspecte strategice esențiale pentru statele membre și instituțiile de învățământ superior:

- Definierea **clară a unor căi de evoluție** profesională care să permită accesul la învățământul superior în urma unei formări profesionale sau altor tipuri de învățământ. O modalitate eficientă de a realiza acest lucru este prin intermediul unor **cadre naționale de calificări** relaționate cu Cadrul european al calificărilor și bazate pe rezultatele învățării, și prin proceduri clare de recunoaștere a cunoștințelor și experienței acumulate în afara educației formale și formării profesionale.
- Încurajarea **accesului** studenților care aparțin unor grupuri slab reprezentate și a cursanților „netradiționali”, inclusiv adulți; Furnizarea de informații mai transparente privind oportunitățile și rezultatele educaționale și de orientări specifice pentru a **informa cu privire la opțiunile de studiu** și a reduce abandonul școlar.

⁸ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 3.4

⁹ Reducerea până la 10% a proporției tinerilor cu vârste între 18-24 ani care nu au absolvit învățământul secundar superior și care nu urmează alte programe de educație și formare profesională.

¹⁰ A se vedea Recomandarea Consiliului cu privire la politicile menite să reducă abandonul școlar timpuriu (adoptată la 7 iunie 2011)

¹¹ COM(2010) 546 final, p.9.

- Garantarea faptului că **sprijinul financiar** este accesibil pentru studenții potențiali care provin din familii cu venituri reduse printr-o mai bună direcționare a resurselor.
- Elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor naționale pentru formarea profesională și recalificarea unui număr suficient de cercetători în conformitate cu obiectivele de cercetare și dezvoltare ale Uniunii.

2.2. Îmbunătățirea calității și relevanței învățământului superior

Învățământul superior sporește potențialul individual și ar trebui să-i înzestreze pe absolvenți cu cunoștințele și competențele transferabile de care au nevoie pentru a reuși în profesiile care presupun un nivel înalt de competențe. Totuși, programele școlare tind să reacționeze adeseori cu greutate la evoluția nevoilor economiei în general și nu reușesc să anticipeze sau să contribuie la configurarea carierelor de mâine; absolvenții întâmpină dificultăți în găsirea unui loc de muncă de calitate în conformitate cu studiile lor¹². **Implicarea angajatorilor și a instituțiilor de pe piața muncii în definirea și realizarea programelor**, sprijinirea schimburilor de personal și includerea experienței practice în cursuri pot contribui la adaptarea programelor școlare la nevoile actuale și emergente ale pieței forței de muncă și la stimularea capacității de inserție profesională și a spiritului antreprenorial. O mai bună monitorizare de către instituțiile de învățământ a parcursului profesional al foștilor lor studenți poate oferi mai multe informații pentru elaborarea programelor și crește relevanța acestora.

Există o mare nevoie de abordări a învățării și metode de predare flexibile și inovatoare: pentru a îmbunătăți calitatea și relevanța, extinzând în același timp numărul de studenți, pentru a crește participarea la diverse grupuri de studenți și pentru a combate abandonul școlar. Un mijloc crucial de a asigura acest lucru, în conformitate cu Agenda digitală europeană¹³, este de a **valorifica beneficiile transformatoare ale TIC și ale altor tehnologii noi** pentru a îmbogăți procesul de predare, a îmbunătăți experiențele de învățare, a sprijini învățarea personalizată, a facilita accesul prin învățământul la distanță și mobilitatea virtuală, a eficientiza administrația și a crea noi oportunități pentru cercetare¹⁴.

Pentru a răspunde cererii crescânde de lucrători din domeniul cunoașterii, **formarea profesională a cercetătorilor** în învățământul superior trebuie să corespundă mai mult necesităților pieței forței de muncă bazate pe cunoaștere, și, în special, cu cerințele IMM-urilor. Studiile de doctorat de înaltă calitate și relevante pentru industrie pot contribui la abordarea acestei cereri de capital uman expert. Stabilirea unei legături între finanțare și punerea în aplicare a **principiilor UE privind studiile doctorale inovatoare**¹⁵ va permite Europei să formeze un număr mai mare de cercetători, mai bine și mai repede.

¹² A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 4.1

¹³ COM(2010) 245 final.

¹⁴ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 4.3

¹⁵ Aceste principii, elaborate cu sprijinul grupului de coordonare „Resurse umane și mobilitate” al ERA, preconizează excelența și creativitatea în cercetare, un mediu instituțional atractiv cu masă critică și respectarea Cartei cercetătorilor și a codului privind condițiile de muncă atractive pentru cercetători,

Reforma și modernizarea învățământului superior din Europa depinde de competența și motivația profesorilor și cercetătorilor. Însă, adeseori, personalul didactic sau de cercetare nu a ținut pasul cu extinderea numărului de studenți, ceea ce exercită presiuni asupra capacităților deja restrânse. Condiții mai bune de muncă, inclusiv proceduri de recrutare transparente și echitabile¹⁶, dezvoltarea profesională inițială și continuă mai bună, precum și o mai bună recunoaștere și recompensare a excelenței în predare și cercetare sunt esențiale pentru a se asigura că Europa produce, atrage și reține personalul universitar de înaltă calitate de care are nevoie.

Aspecte strategice esențiale pentru statele membre și instituțiile de învățământ superior:

- Încurajarea utilizării **previziunilor în materie de competențe și de creștere**, precum și a **datelor privind ocuparea forței de muncă a absolvenților** (inclusiv monitorizarea de către instituții a rezultatelor în materie de ocupare a forței de muncă ale foștilor lor studenți) în momentul elaborării, realizării și evaluării cursurilor, adaptând **asigurarea calității și mecanismele de finanțare** care vizează recompensarea pregătirii reușite a studenților pentru piața forței de muncă.
- **Încurajarea diversificării tipurilor de studii** (de exemplu, învățământ cu frecvență redusă, la distanță și modular, educație continuă pentru adulți care se reîntorc la școală și alte persoane care sunt deja prezente pe piața forței de muncă), prin adaptarea mecanismelor de finanțare, după caz.
- **O mai bună exploatare a potențialului TIC** pentru a facilita experiențe de învățare, o predare și metode de cercetare mai eficiente și personalizate (de exemplu, e-learning și învățare mixtă) și utilizarea sporită a platformelor de învățare virtuale.
- Creșterea capacității instituțiilor pieței forței de muncă (inclusiv serviciile publice pentru ocuparea forței de muncă) și a reglementărilor care să ducă la concordanța dintre competențe și locuri de muncă și elaborarea **politicilor active pe piața forței de muncă** pentru a promova angajarea absolvenților și a îmbunătăți orientarea profesională.
- Introducerea **măsurilor de stimulare** a instituțiilor de învățământ superior pentru ca acestea să investească în **dezvoltarea profesională** continuă a personalului lor, să recruteze personal suficient pentru a dezvolta discipline emergente și să **premieze excelența** în materie de învățământ.
- Stabilirea unei legături între finanțarea programelor de doctorat și **principiile aplicabile formării doctorale inovatoare**.

---

¹⁶ opțiunile de cercetare interdisciplinară, expunerea la industrie și la alte sectoare de activitate relevante, mobilitatea și crearea de rețele internaționale, formarea competențelor transferabile și asigurarea calității. Inclusiv în conformitate cu „Carta europeană pentru cercetători și Codul de conduită pentru recrutarea lor”

2.3. Creșterea calității prin mobilitate și cooperare transfrontalieră

Mobilitatea în scop educațional ajută persoanele să-și dezvolte competențele profesionale, sociale și interculturale și capacitatea de inserție profesională, Miniștrii din Spațiul european al învățământului superior (SEIS) au convenit să dubleze proporția de **studenți care încheie o perioadă de studii sau de formare în străinătate, aceasta trebuind să ajungă la 20% până în 2020**¹⁷. Spațiul european al învățământului superior a adus schimbări profunde: Structura licență-masterat-doctorat și progresul privind asigurarea calității au facilitat mobilitatea individuală și au consolidat instituțiile și sistemele. În paralel, dezvoltarea **spațiului european de cercetare (ERA)** crește complementaritatea dintre sistemele naționale pentru a spori eficiența costurilor investițiilor în domeniul cercetării, precum și intensificarea schimburilor și a cooperării între instituții.

Cu toate acestea, recunoașterea diplomelor obținute în străinătate continuă să fie prea dificilă; transferabilitatea burselor și împrumuturilor este limitată; mobilitatea „verticală”¹⁸ rămâne limitată; iar obstacole împiedică libera circulație a cercetătorilor în interiorul UE. Punerea în aplicare a recomandării Consiliului privind promovarea mobilității în scop educațional¹⁹ și utilizarea instrumentelor europene de asigurare a calității, cum ar fi Registrul european de asigurare a calității, ar facilita încrederea reciprocă, recunoașterea academică și mobilitatea.

Atragerea **celor mai buni studenți, cadre universitare și cercetători din afara UE** și dezvoltarea unor **noi forme de cooperare transfrontalieră** reprezintă motoarele principale ale calității. Aceștia pot reprezenta de asemenea, o sursă importantă de venit pentru instituții. Deși unele state membre reprezintă o destinație de studiu foarte atractivă²⁰, UE *în ansamblu* trebuie să atragă cei mai buni studenți și cercetători, în cazul în care se dorește să se concureze cu SUA²¹. Atractivitatea Europei poate fi sporită în cazul în care o serie de preocupări sunt abordate urgent: costuri în creștere și calitate inegală; recunoaștere academică dificilă; recrutare netransparentă și condiții de lucru neatrăgătoare pentru cercetători; și probleme în obținerea vizelor de studiu și muncă, inclusiv în cazul mobilității în interiorul UE.

Aspecte strategice esențiale pentru statele membre și instituțiile de învățământ superior:

- Încurajarea instituțiilor să **includă mai sistematic în programele lor mobilitatea în scop educațional și să elimine barierele inutile** în ceea ce privește schimbarea instituțiilor între nivelurile de licență și masterat și cooperarea și schimburile transfrontaliere.
- Asigurarea **recunoașterii eficiente a creditelor dobândite în străinătate** prin intermediul unei asigurări a calității eficiente, o utilizare comparabilă și coerentă a ECTS

¹⁷ A se vedea SEC(2011) 670 final.

¹⁸ Schimbarea țărilor între licență, master și doctorat.

¹⁹ Recomandarea Consiliului privind promovarea mobilității în scop educațional a tinerilor, 28 iunie 2011

²⁰ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 7.1

²¹ ibid

și a suplimentului de diplomă și stabilirea de legături între calificări și cadrul european al calificărilor.

- Îmbunătățirea accesului, a condițiilor de angajare și a posibilităților de evoluție pentru studenți, profesori și cercetători din alte țări, inclusiv prin punerea în aplicare integrală a **directivelor privind studenții și cercetătorii**²² și a **Codului european al vizelor** pentru a facilita eliberarea vizelor Schengen pentru studenți și cercetători care efectuează sejururi scurte²³.

2.4. Activarea triunghiului cunoașterii: Stabilirea unei legături între învățământul superior, cercetare și mediul de afaceri pentru a favoriza excelența și dezvoltarea regională

Contribuția învățământului superior la ocuparea forței de muncă și la creștere, precum și atractivitatea sa la nivel internațional, poate fi crescută prin intermediul stabilirii unor **legături strânse și eficiente între educație, cercetare și întreprinderi** – cele trei laturi ale „triunghiului cunoașterii”. Tendința recentă spre inovare deschisă a determinat creșterea fluxurilor de cunoștințe și noi tipuri de cooperare între instituțiile de învățământ, institutele de cercetare și întreprinderi. Dar capacitatea instituțiilor de învățământ superior de a integra rezultatele cercetării și practici inovatoare în cadrul ofertei educaționale și de a exploata potențialul pentru produse și servicii comercializabile, rămâne scăzută²⁴.

Cooperarea dincolo de limitele cercetării, întreprinderilor și învățământului necesită cunoștințe științifice aprofundate, competențe antreprenoriale, atitudini creative și inovatoare și interacțiuni intense între părțile interesate în scopul difuzării și valorificării cunoștințelor generate în cel mai bun mod. **Politicile publice care încurajează parteneriatul** între instituțiile profesionale, universitățile de cercetare, întreprinderile și centrele de înaltă tehnologie pot ancora educația în triunghiul cunoașterii, pot îmbunătăți continuitatea între cercetarea de bază și cea aplicată și pot transfera mai eficient cunoștințele către piață. Îmbunătățirea gestionării proprietății intelectuale va facilita acest proces²⁵.

În calitate de centre de cunoaștere, expertiză și învățare, **instituțiile de învățământ superior pot stimula dezvoltarea economică** în teritoriile în care acestea sunt situate; acestea pot atrage oameni talentați în medii inovatoare și pot exploata atuurile regionale la scară mondială; acestea pot încuraja un schimb deschis de cunoștințe, personal și expertiză. Acestea pot acționa, de asemenea, în calitate de centru al unei rețele sau grupări de cunoștințe în serviciul economiei și al societății locale, în cazul în care autoritățile locale și regionale pun în aplicare strategii de specializare inteligente în scopul concentrării resurselor asupra priorităților fundamentale și al maximizării impactului.

²² Directiva 2004/114/CE a Consiliului și Directiva 2005/71/CE a Consiliului.

²³ Șederi a căror durată totală nu depășește trei luni într-o perioadă de șase luni

²⁴ Concluziile Consiliului privind triunghiul cunoașterii – 20 octombrie 2009

²⁵ A se vedea Recomandarea privind gestionarea proprietății intelectuale C (2008) 1329 final, 10.4.2008

Aspecte strategice esențiale pentru statele membre și instituțiile de învățământ superior:

- Stimularea dezvoltării **competențelor antreprenoriale, creative și inovatoare** în toate disciplinele și în toate cele trei cicluri și promovarea **inovării în învățământul superior** prin medii de învățare mai interactive și consolidarea infrastructurii dedicate transferului de cunoștințe.
- Consolidarea infrastructurii dedicate transferului de cunoștințe a instituțiilor de învățământ superior și creșterea capacității de a participa în întreprinderi nou înființate (*start-ups*) și în întreprinderi care se sprijină pe cercetarea universitară (*spin-offs*).
- Încurajarea **parteneriatului și a cooperării cu întreprinderile ca activitate de bază a instituțiilor de învățământ superior**, prin structuri de recompensare, stimulente pentru cooperarea multidisciplinară și inter-organizațională și reducerea obstacolelor administrative și de reglementare din calea parteneriatelor între instituții și alți actori din sectorul public și privat.
- Promovarea participării sistematice a instituțiilor de învățământ superior la planurile integrate de dezvoltare locală și regională și **orientarea sprijinului regional către cooperarea între învățământul superior și întreprinderi**, în special în favoarea creării de antene regionale de excelență și specializare.

2.5. Îmbunătățirea guvernancei și finanțării

Sistemele de învățământ superior necesită finanțare adecvată, iar Strategia Europa 2020 evidențiază necesitatea, în momentul stabilirii priorităților în materie de cheltuieli publice, de a proteja educația și cercetarea care reprezintă domenii care favorizează creșterea. Cu toate acestea, în timp ce nivelul cheltuielilor variază substanțial între statele membre²⁶, **valoarea totală a investițiilor în învățământul superior în Europa este prea scăzută**: 1,3% din PIB în medie, în comparație cu 2,7% în SUA și cu 1,5% în Japonia. Presiunile exercitate în prezent în favoarea consolidării fiscale au determinat în mod inevitabil statele membre să evalueze eficiența costurilor investițiilor publice în învățământul superior și în cercetare: în timp ce unele state au redus cheltuielile, altele și-au crescut bugetele, recunoscând potențialul de creștere a cheltuielilor în aceste domenii.

Investițiile publice trebuie să rămână fundamentul unui învățământ superior durabil. Dar amploarea finanțării necesare pentru a susține și extinde sisteme de învățământ superior de înaltă calitate este de natură să necesite surse suplimentare de finanțare, fie ele publice sau private. Statele membre fac eforturi din ce în ce mai mari pentru maximizarea valorii resurselor investite, inclusiv prin intermediul unor acorduri de performanță specifice cu instituțiile, angajamente de finanțare concurențiale și direcționare a fondurilor direct către persoane. Acestea încearcă să-și **diversifice sursele de finanțare**, utilizând investiții publice pentru a mobiliza alte surse de finanțare și apelând într-o mai mare măsură la finanțare privată; taxele de școlarizare sunt din ce în ce mai des întâlnite, în special începând cu nivelul masteratului. Este important să se

²⁶ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 6.1

monitorizeze și să se evalueze eficiența și impactul acestor noi evoluții, inclusiv asupra studenților din familii mai sărace, precum și asupra echității și mobilității.

Provocările cu care se confruntă domeniul învățământului superior necesită **sisteme de guvernare și finanțare mai flexibile** care să concilieze o mai mare autonomie pentru instituțiile de învățământ cu responsabilitatea față de toate părțile interesate. Instituțiile autonome pot să se specializeze mai ușor, ceea ce favorizează bunele rezultate²⁷ la nivel educațional și de cercetare și încurajează diversificarea în sistemele de învățământ superior. Dar restricțiile juridice, financiare și administrative continuă să limiteze libertatea instituțiilor de a-și defini strategiile și structurile și de a se diferenția de concurenții lor. Eficiența instituțiilor de învățământ superior și, prin urmare, a investițiilor publice, poate fi îmbunătățită prin **reducerea restricțiilor** în ceea ce privește: creșterea veniturilor private, investițiile în capital, proprietatea infrastructurilor, libertatea de a angaja personal și acreditarea. Investițiile în **gestionarea profesională** pot oferi o viziune și o conducere strategică, furnizând, în același timp, profesorilor și cercetătorilor libertatea universitară necesară pentru a se concentra pe principalele lor sarcini.

Aspecte strategice esențiale pentru statele membre și instituțiile de învățământ superior:

- Încurajarea unei mai bune identificări a costurilor reale ale învățământului superior și ale cercetării, precum și o orientare atentă a cheltuielilor, inclusiv prin mecanisme de finanțare legate de performanță și care introduc un element de concurență.
- Adaptarea mecanismelor de finanțare la nevoile unor profiluri de instituții diferite pentru a încuraja instituțiile să își concentreze eforturile asupra punctelor forte individuale și elaborarea de **stimulente pentru a sprijini o diversitate de alegeri strategice** și pentru a dezvolta **centre de excelență**
- Facilitarea accesului la **surse alternative de finanțare**, inclusiv utilizarea fondurilor publice și private pentru a mobiliza alte investiții publice și private (prin intermediul cofinanțării, de exemplu) .
- Sprijinirea dezvoltării de personal de conducere strategic și profesional în învățământul superior și garantarea că instituțiile de învățământ superior au **autonomia de a-și stabili orientarea strategică**, de a gestiona fluxurile de venit, de a recompensa performanțele pentru a atrage cel mai bun personal didactic și de cercetare, de a stabili politici de admitere și de a introduce noi programe.
- Încurajarea instituțiilor să-și modernizeze **gestionarea resurselor umane** și să obțină logo-ul „Excelență resurse umane” în materie de cercetare și să pună în aplicare recomandările Grupului de la Helsinki privind femeile în domeniul științei²⁸.

²⁷ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 6.2

²⁸ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, secțiunea 6.3

3. CONTRIBUȚIA UE: STIMULENTE PENTRU TRANSPARENȚĂ, DIVERSIFICARE, MOBILITATE ȘI COOPERARE

Aspectele strategice esențiale expuse în secțiunea 2 trebuie abordate în primul rând de autoritățile naționale și de instituții. Dar UE poate sprijini în mod semnificativ eforturile lor de a reforma sistemele de învățământ superior, prin intermediul diferitelor instrumente politice și bugetare ale UE.

În ceea ce privește politicile, mecanismele de guvernare și de raportare ale strategiei Europa 2020 oferă principalul instrument pentru a monitoriza evoluțiile și a sprijini eforturile în materie de reformă ale statelor membre, inclusiv prin intermediul recomandărilor specifice fiecărei țări legate de orientările integrate.

În același timp, UE ar trebui să utilizeze mai bine instrumentele politice disponibile în domeniul învățământului superior, în special Cadrul european de cooperare în domeniul educației și formării profesionale „ET2020”. Comisia poate sprijini transparența și excelența prin intermediul **analizelor de politici bazate pe date concrete**. Ea poate sprijini **mobilitatea studenților, profesorilor și cercetătorilor**. Comisia poate sprijini **cooperarea strategică** dintre instituțiile europene și, în contextul unei competiții mondiale pentru talente din ce în ce mai acerbe, poate asigura un cadru comun pentru a sprijini **interacțiunea învățământului superior european cu restul lumii**.

În ceea ce privește finanțarea, cadrul financiar multianual 2014-2020 va reprezenta o oportunitate pentru a se asigura că instrumentele și politicile UE – în special în domeniul educației, cercetării, ocupării forței de muncă, spiritului antreprenorial, migrației și coeziunii - cooperează în mod eficient pentru a sprijini modernizarea învățământului superior. Comisia, concentrând mai îndeaproape cheltuielile UE asupra priorităților strategiei Europa 2020 și asupra principalelor motoare ale creșterii și locurilor de muncă, a propus o creștere substanțială a bugetelor pentru programele de educație și cercetare.

3.1. Susținerea reformei prin date privind inițiativele, analiză și transparență

Comisia se va concentra pe îmbunătățirea bazei de date necesare pentru elaborarea politicilor în domenii cheie. Informațiile disponibile privind performanța instituțiilor de învățământ superior se concentrează în principal pe universități care utilizează cercetarea în mod intensiv, și, prin urmare, acoperă doar o foarte mică parte din instituțiile de învățământ superior din Europa²⁹: **este esențial să se creeze o gamă mai largă de analiză și de informare care să acopere toate aspectele privind performanța** – pentru a-i ajuta pe studenți să facă alegeri de studii informate, pentru a permite instituțiilor să identifice și să-și dezvolte punctele forte și pentru a sprijini responsabilii politici în alegerile strategice privind reforma sistemelor de învățământ superior. Există dovezi care arată că **elaborarea unui instrument multidimensional de informare și de clasificare este fezabilă și susținută pe deplin de părțile interesate din domeniul educației**³⁰..

²⁹ Chestiunea privind excelența instituțiilor în raport cu obiectivele privind cercetarea ale UE va face obiectul unei analize mai aprofundate.

³⁰ A se vedea documentul de lucru al serviciilor Comisiei, capitolul 1.1. Un instrument „U-multirank” ar permite utilizatorilor să clasifice instituțiile în funcție de datele privind calitatea procesului de predare (de

În plus, o mai bună cunoaștere a pieței forței de muncă în ceea ce privește competențele actuale și viitoare solicitate va contribui la identificarea domeniilor favorabile creșterii și ocupării forței de muncă și va permite o mai bună compatibilitate între educație și nevoile pieței forței de muncă. Astfel cum se afirmă în inițiativa emblematică „O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă”, Comisia va înființa „Panorama competențelor în UE” pentru a îmbunătăți datele despre nevoile actuale și viitoare în materie de competențe. Îmbunătățirea condițiilor pentru absolvenți de a dobândi experiență practică, de exemplu prin stagii de calitate, poate facilita integrarea lor pe piața forței de muncă.

Comisia Europeană:

- **Va lansa instrumentul „U-Multirank” un nou instrument de informare și de clasificare bazat pe performanță pentru stabilirea clasamentului instituțiilor de învățământ superior**, al cărui scop este de a îmbunătăți radical transparența sectorului învățământului superior și ale cărui prime rezultate vor fi prezentate în 2013. Având în vedere că nu se concentrează pe prioritatea acordată cercetării de către clasamentele și indicatorii de performanță actuali și că permite utilizatorilor să creeze clasamente multidimensionale individualizate, acest instrument, gestionat în mod independent, va facilita alegerea și luarea unei decizii de către toate părțile interesate din învățământul superior.
- În cooperare cu Eurostat, **va îmbunătăți datele referitoare la mobilitatea în scop educațional și la capacitatea de inserție profesională asociate învățământului superior european** și va contribui la crearea unui **registru european al învățământului superior**.
- Va oferi orientări și recomandări specifice privind consolidarea competențelor de bază și transversale și privind combaterea inadecvării competențelor.
- În cooperare cu statele membre și cu părțile interesate, va analiza impactul diferitelor abordări de finanțare asupra diversificării, eficienței și echității sistemelor de învățământ superior, precum și asupra mobilității studenților.

3.2. Promovarea mobilității

Prin lansarea **Spațiului european al învățământului superior**, procesul de la Bologna va consolida cooperarea și mobilitatea. Cu toate acestea, unele fluxuri de mobilitate pot reprezenta o provocare pentru acele sisteme de învățământ care primesc fluxuri substanțiale de studenți sau o amenințare de tipul „exportului de inteligență” în țările din care mulți oameni talentați aleg să studieze și apoi să rămână în străinătate. În același timp, există preocupări cu privire la calitatea educației transfrontaliere, inclusiv în cazul așa-numitei educații „francizate”.

Programele de mobilitate ale UE, precum programul Erasmus și Erasmus Mundus au avut ample efecte pozitive pentru persoane și instituții. Până în 2013, **trei milioane de studenți vor fi**

---

exemplu, rezultatele în ceea ce privește capacitatea de inserție profesională), rezultatele cercetării, capacitatea transferului de cunoștințe și de sprijinire a dezvoltării regionale și gradul de internaționalizare.

beneficiat de actualul program Erasmus, iar posibilitățile de mobilitate pentru profesorii și personalul din învățământul superior sunt, de asemenea, în creștere. În paralel, Comisia este în curs de elaborare a unei „**tabele de marcaj a mobilității**” pentru a evalua progresele realizate în înlăturarea obstacolelor în calea mobilității educației³¹ în cadrul UE. Actul privind piața unică³², un plan de acțiune în vederea deblocării potențialului pieței interne pentru creștere, locuri de muncă și încrederea cetățenilor, include revizuirea Directivei privind calificările profesionale în vederea reducerii barierelor din calea mobilității în profesiile reglementate. Mobilitatea pentru cercetători va fi facilitată prin **cadrul european pentru carierele în cercetare**, un nou instrument de transparență care va fi aplicat în Portalul ocupării forței de muncă EURAXESS.

Studiile de masterat permit studenților să dobândească tipul de competențe avansate care sunt deosebit de valoroase pentru locurile de muncă care implică cunoștințe solide și cercetare. Cooperarea și mobilitatea la nivel de masterat pot avea un rol esențial în consolidarea centrelor de excelență în Europa, oferind UE un potențial evident de valoare adăugată în acest domeniu. Totuși, în prezent, actualele instrumente de finanțare ale UE nu sprijină o mobilitate care să permită efectuarea unui program complet de masterat, ceea ce presupune în general un ajutor financiar pentru cel puțin 12 luni³³. În plus, restricțiile privind transferabilitatea împrumuturilor naționale limitează utilizarea lor pentru efectuarea unui program complet în străinătate, în timp ce împrumuturile comerciale sunt de obicei inaccesibile pentru studenții care provin din familii cu venituri reduse. Comisia Europeană a identificat o nevoie de sprijin financiar suplimentar în cazul acestui grup de studenți.

Comisia Europeană:

- Va îmbunătăți recunoașterea studiilor în străinătate prin consolidarea **sistemului european de transfer și acumulare de credite (ECTS)**, propunerea unor măsuri de stimulare în programele UE pentru a îmbunătăți punerea în aplicare și prin activitățile din cadrul procesului de la Bologna.
- Va propune un **program de mobilitate în cadrul Erasmus la nivel de masterat** (prin intermediul unui **instrument de garantare a împrumuturilor pentru studenți**), operațional începând cu 2014, în vederea promovării mobilității, excelenței și accesului la finanțare în condiții avantajoase pentru elevii care efectuează un masterat în alt stat membru, indiferent de mediul social din care provin.
- În contextul **SEIS**, va contribui la consolidarea sinergiilor dintre UE și procesul interguvernamental.
- Va sprijini **analiza potențialului fluxurilor de mobilitate a studenților**, inclusiv în cadrul procesului de la Bologna, pentru a lua în considerare hotărârile Curții Europene

³¹ Stabilită în Recomandarea Consiliului privind mobilitatea în scop educațional a tinerilor, 28 iunie 2011

³² A se vedea COM(2010) 206, 13.4.2011.

³³ Erasmus sprijină mobilitatea creditelor și nu mobilitatea la nivelul diplomei complete, în timp ce Erasmus Mundus sprijină mobilitatea studenților care participă doar la anumite programe de masterat Erasmus Mundus.

de Justiție³⁴, și analiza standardelor de asigurare a calității pentru susținerea calității educației francizate.

- Va promova **cadru european pentru cariere în domeniul cercetării** pentru a încuraja mobilitatea transfrontalieră a cercetătorilor, a ajuta cercetătorii în identificarea ofertelor de muncă și angajatorii în a găsi candidații corespunzători prin clasificarea posturilor de cercetare în funcție de patru niveluri de competență³⁵.

3.3. Plasarea învățământului superior în centrul inovării, al creării de locuri de muncă și al capacității de inserție profesională

Capacitatea viitoare a Europei în termeni de inovare va depinde de instituțiile de învățământ superior care vor accepta să-și îndeplinească pe deplin rolul lor în cadrul triunghiului cunoașterii, alături de întreprinderi și organizații de cercetare extrauniversitare.

Institutul European de Inovare și Tehnologie (IET) oferă un model autentic de integrare a învățământului superior în triunghiul cunoașterii. Prin programe educaționale cu o reputație academică excelentă, IET și comunitățile sale de cunoaștere și inovare (CCI) promovează antreprenoriatul care implică cunoștințe solide bazat pe cercetare multidisciplinară inovatoare. IET se va concentra din ce în ce mai mult pe difuzarea lecțiilor învățate, oferind astfel exemple de parteneriate integrate, noi modele de guvernare și finanțare pentru a spori potențialul de inovare al instituțiilor de învățământ superior în colaborare cu întreprinderile. Comisia intenționează să propună măsuri viitoare pentru dezvoltarea triunghiului cunoașterii în propunerea sa privind Agenda strategică de inovare, prevăzută până la sfârșitul anului.

Există posibilități suplimentare pentru a sprijini interacțiunea între învățământul superior și economia în sens larg la nivel european, în vederea sprijinirii fluxului de cunoștințe. Proiecte pilot europene recente destinate să încurajeze dezvoltarea de parteneriate structurate – „**alianțe ale cunoașterii**” - reunind întreprinderi și instituții de învățământ superior pentru a concepe și a elabora cursuri noi au produs deja rezultate promițătoare și ar trebui să fie dezvoltate în continuare.

Acțiunile Marie Curie reprezintă, de asemenea, un instrument eficient de stimulare a transferului de cunoștințe, în timp ce **noul cadru pentru Spațiul european de cercetare** care urmează să fie prezentat în 2012 va susține măsuri de înlăturare a obstacolelor în calea mobilității cercetătorilor și a cooperării transfrontaliere³⁶. Comisia elaborează, de asemenea, **doctorate industriale europene și școli doctorale** pentru a încuraja inovarea în formarea profesională pentru cercetătorii de mâine.

---

³⁴ Cauza C-73/08 Nicolas Bressol și Céline Chaverot and Others v. Gouvernement de la Communauté française

³⁵ Profiluri comune (cercetător debutant/recunoscut/experimentat/principal) pentru toate sectoarele și țările participante, astfel cum s-a solicitat în Uniunea inovării (2010). Raport adoptat de grupul de coordonare „Resurse umane și mobilitate” al ERA, mai 2011.

³⁶ În temeiul Codului de conduită pentru recrutarea cercetătorilor și al Cartei europene a cercetătorilor

Succesul stagiilor în întreprindere Erasmus, introduse în programul Erasmus din 2007, ilustrează cererea de oportunități de a câștiga experiență practică, pertinentă în muncă ca parte a programelor de studii din învățământul superior. Stagiile reprezintă un mecanism important pentru corelarea competențelor absolvenților cu nevoile piețelor forței de muncă, precum și pentru dezvoltarea personală a studenților. Cu toate acestea, în prezent, stagiile și stagiile în întreprindere nu oferă întotdeauna condițiile adecvate pentru studenți de a-și dezvolta competențele și de a obține recunoașterea adecvată a experienței câștigate. Sunt necesare mai multe eforturi în vederea **îmbunătățirii calității și a relevanței stagiilor**.

Comisia Europeană:

- Va adopta, până la sfârșitul anului 2011, o **agendă strategică de inovare** care va elabora viitorul IET, prioritățile acestuia și va prezenta o propunere pentru lansarea a noi CCI. .
- Va valorifica proiectul pilot lansat recent pentru a consolida interacțiunea dintre universități și întreprinderi prin **alianțele cunoașterii**
- Va consolida în cadrul acțiunilor Marie Curie un **program doctoral industrial european** pentru a sprijini cercetarea aplicată
- Va propune un **cadru de calitate pentru stagii** pentru a-i ajuta pe studenți și absolvenți în obținerea cunoștințelor practice necesare pentru locul de muncă și în a beneficia de mai multe stagii în întreprindere și de mai bună calitate. De asemenea, Comisia va crea o platformă unică și centralizată pentru ofertele de stagii în Europa

3.4. Sprijinirea internaționalizării învățământului superior european

Cooperarea viitoare în domeniul învățământului superior în cadrul UE ar trebui să facă parte dintr-o strategie mai amplă pentru a stabili dialogul cu țări partenere din toată lumea, pentru a promova valorile și expertiza UE, precum și pentru a sprijini învățământul superior în țările în curs de dezvoltare ca parte integrantă din politica de dezvoltare a UE și a unei abordări cuprinzătoare a dezvoltării sectorului de învățământ. Comisia va promova coerența între UE și acțiunile naționale de cercetare prin intermediul Forumului strategic pentru cooperare științifică și tehnologică internațională.

Internaționalizarea și deschiderea sistemelor de învățământ superior necesită o abordare comună care să implice o gamă largă de domenii de acțiune și de părți interesate pentru a atrage cei mai buni studenți, angajați și cercetători din întreaga lume, pentru a spori influența și vizibilitatea internațională și pentru a promova rețele internaționale pentru excelență. Comisia va explora posibilitatea de a elabora o **strategie specifică pentru internaționalizarea învățământului superior**³⁷:

³⁷ Astfel cum se solicită în concluziile Consiliului privind internaționalizarea învățământului superior, 11 mai 2010.

Comisia Europeană:

- Va promova UE ca destinație de studiu și cercetare pentru cele mai bune talente din întreaga lume prin sprijinirea creării și dezvoltării strategiilor de internaționalizare de către instituțiile de învățământ superior din Europa.
- Va dezvolta **relații** privind învățământul superior cu parteneri din afara Uniunii, menite să consolideze sistemele de educație naționale, dialogul politic, mobilitatea și recunoașterea academică, inclusiv prin intermediul strategiei de extindere, al politicii europene de vecinătate, al abordării globale a migrației și al Forumului politic Bologna.
- Va utiliza **parteneriatele de mobilitate** existente pentru a consolida și a facilita schimburile de studenți și cercetători.
- Va analiza posibilitatea de a propune modificări ale **directivelor privind studenții și cercetătorii**³⁸ pentru ca UE să devină și mai atrăgătoare pentru resortisanți talentați din țări care nu sunt membre ale UE și va analiza dacă procesele și drepturile care derivă din acestea ar trebui să fie facilitate și/sau consolidate.
- Va consolida monitorizarea studenților doctoranzi din afara UE, ca procentaj din toți studenții la doctorat, astfel cum este indicat în **tabloul de bord al performanței pentru cercetare și inovare** pentru a măsura gradul de atractivitate a UE în materie de cercetare și studii de doctorat pentru restul lumii.

3.5. Consolidarea impactului pe termen lung și complementaritatea finanțării UE

Se propune direcționarea investițiilor UE în învățământul superior prin trei principalele mecanisme de finanțare ale CFM 2014-2020:

1. Europa educației: program unic pentru educație, formare profesională și tineret

Pentru a contribui la realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020, Comisia va propune un **program unic pentru educație, formare profesională și tineret**, cu puncte de acces și gestionare simplificate. Programul își va consacra cheltuielile unor priorități, cum ar fi calitatea și inovarea în metodele de predare, legături mai strânse cu piața forței de muncă și o mai bună recunoaștere a competențelor dobândite prin intermediul mobilității. Acesta va contribui la obiectivul de mobilitate de 20% al procesului de la Bologna, concentrând resursele asupra: oportunităților de mobilitate pe baza calității și excelenței (inclusiv prin programul de mobilitate în cadrul Erasmus la nivel de masterat); cooperării intense și parteneriatelor de consolidare a capacităților între statele membre și cu parteneri la nivel mondial; inițiativelor specifice pentru recunoașterea și valorizarea excelenței în învățământ și încurajării studenților antreprenori și cooperării inovatoare între universități și întreprinderi.

---

³⁸ Precum și Recomandarea 2005/761/CE de facilitare a eliberării de către statele membre de vize uniforme de scurtă ședere pentru cercetătorii din țări terțe care călătoresc în cadrul Uniunii în scopul desfășurării cercetării științifice;

2. Orizont 2020: Programul-cadru pentru cercetare și inovare

Noul program „Orizont 2020” va acoperi ansamblul finanțării pertinente în materie de cercetare și inovare în UE, furnizată în prezent prin intermediul celui de-al șaptelea program cadru pentru cercetare, programului pentru competitivitate și inovare și al altor inițiative ale UE în domeniul inovării, cum ar fi IET. Orizont 2020 vizează să facă finanțarea UE mai atractivă și mai ușor de dobândit. Acesta va asigura un grad înalt de coordonare a politicilor, va optimiza sinergiile între inițiative și va permite acoperirea unui ciclu de inovare complet prin instrumente de finanțare mai eficiente și mai raționalizate.

3. Instrumentele politicii de coeziune

În perioada de finanțare 2007-2013, aproximativ 72,5 de miliarde EUR vor fi cheltuite pentru educație și formare profesională, iar 60 de miliarde EUR pentru cercetare și inovare. O utilizare strategică a **politicii UE de coeziune** poate îmbunătăți în mod semnificativ contribuția învățământului superior la dezvoltarea socială, economică și teritorială. **Fondul European de Dezvoltare Regională** poate investi în construirea sau renovarea instituțiilor de învățământ superior, în furnizarea de echipament și promovarea digitalizării, precum și în sprijinirea pepinierelor de întreprindere, a întreprinderilor care se sprijină pe cercetarea universitară (*spin-off*) și a altor forme de parteneriate între universități și întreprinderi. **Fondul social european (FSE)** poate finanța procesele de modernizare, poate crește participarea și nivelul de calificare, în special în ceea ce privește studenții din familii care provin din medii subreprezentate, poate îmbunătăți conținutul educativ și corelarea între programe și cererea de pe piața forței de muncă. Propunerea CFM pentru perioada 2014-2020 alocă cel puțin 84 de miliarde EUR pentru FSE, din care peste 40 de miliarde EUR ar fi de așteptat, pe baza experienței trecute, să fie puse la dispoziție pentru educație și formare.

3.6. Următoarele etape către un învățământ superior european inteligent, durabil și favorabil incluziunii

În cadrul elaborării acestei comunicări, Comisia a organizat consultări ample cu: directori, profesori, cercetători și studenți din mediul universitar, cu întreprinderi și cu parteneri sociali, cu guvernele și organisme internaționale. Comisia **va continua să colaboreze cu aceste părți interesate** împreună cu Parlamentul European, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social, Banca Europeană de Investiții și Eurostat în vederea realizării acestui program de acțiune³⁹.

De asemenea, Comisia va apela la experți externi pentru a elabora politici progresive și pentru a identifica practici inovatoare. Ca un prim pas, în 2012, Comisia va institui **un grup la nivel înalt cu un mandat permanent pentru a analiza subiecte esențiale pentru modernizarea învățământului superior**, începând cu promovarea excelenței în predare și raportare în 2013.

---

³⁹ De exemplu, va colabora cu BEI cu privire la garantarea împrumuturilor pentru studenți la nivel european, cu Comitetul Regiunilor privind rolul învățământului superior în dezvoltarea regională și cu statele membre prin Grupul de lucru tematic privind modernizarea învățământului superior.

Sistemele de învățământ superior moderne și eficiente reprezintă fundamentul unei societăți deschise, încrezătoare și durabile; precum și al unei economii creatoare, inovatoare și antreprenoriale bazată pe cunoaștere. Eforturile comune ale autorităților statelor membre, ale instituțiilor de învățământ superior, ale părților interesate și ale Uniunii Europene vor fi esențiale pentru atingerea obiectivelor stabilite în prezenta comunicare și vor sta la baza succesului global al Europei.